

Minaraad

**Milieu- en Natuurraad van
Vlaanderen**

Advies

van 28 juni 2007

over de werking van de regionale landschappen

afl. 2007/23

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	1
Inleiding.....	2
Adviestekst.....	3
I. Situering adviesvraag.....	3
II. Werking regionale landschappen.....	7

Inleiding

De Minaraad ontving op 3 mei 2007 een adviesvraag van het Agentschap voor Natuur en Bos over de jaarlijkse evaluatieverslagen van de elf erkende regionale landschappen. Van west naar oost gaat het om het RL West-Vlaamse Heuvels, RL Houtland, het RL Meetjesland, het RL Vlaamse Ardennen, het RL Zenne, Zuun en Zoniën, het RL Dijleland, het RL Noord-Hageland, het RL Groene Corridor, het RL Haspengouw en Voeren, het RL Kempen en Maasland en het RL Lage Kempen. De adviesvraag gaat uit van een adviesperiode van twee maanden.

Voor het achtste jaar op rij adviseert de Minaraad de evaluatieverslagen van de regionale landschappen.¹ Deze adviestaak van de Minaraad kadert binnen het besluit inzake de erkenning van de regionale landschappen.² Dit besluit bepaalt dat het Agentschap voor Natuur en Bos een evaluatieverslag opmaakt waarin aangegeven wordt in welke mate het regionaal landschap haar functie vervult en beantwoordt aan de erkenningscriteria opgenomen in het besluit. Dit evaluatieverslag wordt, samen met het werkingsverslag, vóór 15 april van elk kalenderjaar aan de Minaraad en de Hoge Raad voor Natuurbehoud voorgelegd en doorgezonden aan de minister. Op grond van dit evaluatieverslag kan de minister overgaan tot het geven van aanbevelingen of, in voorkomend geval, tot het intrekken of opschorten van de erkenning (artikel 3 § 3).

Hubert David, voorzitter Minaraad

¹ Adviezen voor de periode 2000-2006 zijn raadpleegbaar op de website www.minaraad.be

² Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regelen voor de voorlopige en definitieve erkenning van regionale landschappen. Gewijzigd bij besluit van 11 mei 1999.

Adviestekst

I. Situering adviesvraag

[1] **Dringend nood aan evaluatie van het instrument regionale landschappen (RL).** De Minaraad heeft in het verleden reeds meermaals aangedrongen op een grondige evaluatie en bijsturing van het instrument regionale landschappen (zie onder meer het advies van 22 november 2005 betreffende de verlenging van de definitieve erkenning van zeven regionale landschappen). De Raad betreurt dan ook dat deze evaluatie en bijsturing - zoals tevens ook aangekondigd in de beleidsbrief voor leefmilieu 2006 - niet is doorgevoerd. De knelpunten inzake het instrument regionale landschappen blijven bestaan.³ De diverse werkingsverslagen van de regionale landschappen én de evaluatieverslagen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) geven tevens een goed beeld van de talrijke problemen. Het uitblijven van een duidelijk Vlaams wetgevend en beleidskader bemoeilijkt de rol van de bevoegde administratie (het Agentschap voor Natuur en Bos), de Minaraad en de regionale landschappen.

[2] **Criteria evaluatie.** Gezien het ontbreken van een aangepast Vlaams wettelijk kader voor de regionale landschappen, gaat de Raad in voorliggend advies dan ook uit van het bestaande wettelijk kader inzake de regionale landschappen. De Minaraad kadert voorliggend advies aldus binnen de juridische context zoals vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998. Dit uitvoeringsbesluit bij het Natuurdecreet geeft

³ Minaraad. Advies van 22 november 2005 betreffende de verlenging van de definitieve erkenning van zeven regionale landschappen.

Knelpunten ten aanzien van regionale landschappen als instrument voor draagvlakvorming: (1) Er is nood aan een duidelijker definiëring van de taakstelling van de regionale landschappen. Er is nood aan inhoudelijke afbakening van de doelen en taken van de regionale landschappen. Er is nood aan inhoudelijke afstemming tussen de verschillende doelen en taken van de regionale landschappen. (2) Er is nood aan een verduidelijking van de rol van regionale landschappen ten aanzien van andere draagvlakinstrumenten zoals bosgroepen, natuurverenigingen. (3) Er is nood aan een analyse van de compatibiliteit van de verruimde taken en doelen met het Natuurdecreet en het besluit. (4) Er is nood aan een strategisch onderbouwde visie op de regionale landschappen. (5) Er is nood aan een verduidelijking van de regionale landschappen als keurmerk. Dit impliceert ook dat er een uitspraak wordt gedaan over de potentiële werkingsgebieden van regionale landschappen.

Knelpunten ten aanzien van regionale landschappen als interbestuurlijk instrument: (6) Er is nood aan een sterke aansturing van regionale landschappen door de Vlaamse overheid. (7) Er is nood aan een herdefiniëring van de rol van de Vlaamse overheid en de verschillende betrokken administraties. Dit zowel op het niveau van de sturing, de mate van controle en de inhoudelijke afstemming. (8) Er is momenteel een spanningsveld tussen de ruimere taakstelling van de regionale landschappen en de exclusieve rol van de afdeling Natuur inzake erkenning en controle. (9) Er is nood aan een evenwichtige afstemming van de taakstelling van gemeenten en provincies in het instrument van regionale landschappen. (10) Er is nood aan de uitklaring van de adviesrol van de Minaraad en andere adviserende instanties.

verdere invulling aan regionale landschappen als instrument voor draagvlakvorming voor het natuurbehoud.

Voor de zeven regionale landschappen die in 2006 een verlenging kregen van hun definitieve erkenning neemt de Raad ook de voorwaarden mee zoals vermeld in de ministeriële besluiten van 27 maart 2006. Artikel 3 bepaalt dat het regionaal landschap in het jaarlijks in te dienen werkingsverslag op een herkenbare en afzonderlijke wijze dient te rapporteren over: 1° de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, 2° de extra taken die buiten de basistaakstelling zijn uitgevoerd zowel binnen het kader van structurele opdrachten op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau als éénmalige of tijdelijke projecten, 3° de concrete acties en initiatieven die zijn ondernomen op het gebied van sensibilisering en informatieverspreiding voor het vergroten van het draagvlak voor natuur, 4° de aandacht die het besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten, 5° de samenwerking en het overleg met doelgroepen, partners en overheden en 6° de professionalisering van zijn organisatie zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer.

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van het toetsingskader dat van toepassing is op de verschillende regionale landschappen.

	Criteria uitvoeringsbesluit 1998	Bijkomende criteria geformuleerd in ministerieel besluit
(1) RL West-Vlaamse Heuvels	X	X
(2) RL Houtland	X	
(3) RL Meetjesland	X	
(4) RL Vlaamse Ardennen	X	X
(5) RL Zenne, Zuun en Zoniën	X	X
(6) RL Dijleland	X	X
(7) RL Noord-Hageland	X	X
(8) RL Groene Corridor	X	
(9) RL Haspengouw en Voeren	X	X
(10) RL Lage Kempen	X	
(11) RL Kempen en Maasland	X	X

- [3] **Chronologie van het instrument ‘regionale landschappen’.** De juridische basis voor regionale landschappen werd in het Natuurdecreet vastgelegd, met name in artikel 54. Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 geeft een verdere invulling en definieert onder meer een achttal criteria voor regionale landschappen in artikel 4. In 1999 werden enkele kleinere wijzigingen aan het uitvoeringsbesluit doorgevoerd.

Minister Peeters kondigde in zijn 'Beleidsnota 2004 – 2009'⁴ en in de 'Beleidsbrief voor Leefmilieu en Natuur 2006'⁵ een evaluatie en bijsturing van het instrument regionale landschappen aan. Deze piste wordt herhaald in de 'Beleidsbrief voor Leefmilieu en Natuur 2007'.⁶

Ook de Minaraad is vragende partij om het instrument 'regionale landschappen' te evalueren. De Raad drong reeds in zijn advies van november 2005 duidelijk aan op een evaluatie en bijstelling. De Raad merkt bovendien op dat de minister van plan was de Minaraad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen met betrekking tot de heroriëntering van de regionale landschappen. De minister stelde in een schrijven van 3 mei 2005 de Raad bijtijds te zullen betrekken bij dit veranderingsproces.

De logische eerste stap in dit proces is een evaluatie van het instrument, gevolgd door een bijstelling van het uitvoeringsbesluit. In de tweede stap wordt de verlening van de erkenningen van RL beoordeeld, kaderend in het bijgestelde uitvoeringsbesluit.

Deze logica werd echter niet gevolgd. De Minaraad stelt vast dat de erkenning van zeven regionale landschappen eerst verlengd werd. De ministeriële besluiten voor de hernieuwing van de definitieve erkenning leggen bijkomende voorwaarden op aan de regionale landschappen. Het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen werd echter niet in deze richting gewijzigd of bijgesteld. De Minaraad is bovendien niet op de hoogte van een algemene evaluatie van het instrument, die hieraan ten grondslag zou liggen. De logische chronologie werd dus niet gerespecteerd. Dit bemoeilijkt zowel de werking van de regionale landschappen als de adviesverlening door de Minaraad over de regionale landschappen.

⁴ De Beleidsnota 2004-2009 voor Leefmilieu en Natuur stelt onder meer het volgende: *'De bestaande instrumenten zoals onder meer bosgroepen, wildbeheerseenheden, erkende reservaten en regionale landschappen worden ook op basis van de objectieve evaluatie bijgesteld en verder ontplooid. Voor de regionale landschappen wordt de complementariteit met het plattelandsbeleid en het toeristisch-recreatief beleid gemaximaliseerd.'* De zevende operationele doelstelling in de beleidsnota houdt het volgende in: *'De regeling inzake de regionale landschappen wordt geëvalueerd en bijgesteld, ten einde een maximale complementariteit te bekomen met het plattelandsbeleid, zonder de natuurdoelen uit het oog te verliezen.'*

⁵ De Beleidsbrief Leefmilieu en Natuur 2006 (d.d. oktober 2005) stelt: *'Er zijn enkele diepgaande gesprekken gevoerd met delegaties van de regionale landschappen, met als onderwerpen de relatie tot het natuurbeleid, de vereenvoudiging van procedures en de her-erkenning. Naast de her-erkenning van de regionale landschappen wordt voor 2006 de invulling van de toekomst van de regionale landschappen aan de orde gesteld. In elk geval moet de opdracht van een regionaal landschap vanuit het natuurbeleid duidelijker worden zodat de projecten opgevolgd en geëvalueerd kunnen worden. Het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen zal in die zin worden gewijzigd, en overigens worden vereenvoudigd.'*

⁶ De Beleidsbrief voor Leefmilieu en Natuur - 2007 stelt onder punt 4.6.1.2.4 Regionale Landschappen: *"De regionale landschappen werden opgericht in het kader van het doelgroepenbeleid uit het Natuurdecreet maar zijn geëvolueerd tot een eerder gebiedsgericht instrument. Door op dit dubbel spoor te werken zijn regionale landschappen over het algemeen een succesverhaal geworden. Het desbetreffende uitvoeringsbesluit is evenwel niet meer adequaat, en zal worden gewijzigd om op een afgewogen manier recht te doen aan deze evolutie."*

[4] Nood aan stroomlijning criteria voor regionale landschappen, bij voorkeur via een herziening van uitvoeringsbesluit. Zoals hoger geschetst dient het uitvoeringsbesluit op de regionale landschappen herzien te worden (zie [1], [2] en [3]). De Minaraad vraagt hier snel werk van te maken en bij het proces betrokken te worden. De Raad meent dat in de herziening van het uitvoeringsbesluit ook aandacht moet gaan naar uniformiteit. Het uitvoeringsbesluit moet bijvoorbeeld éénduidig alle criteria vastleggen die voor alle regionale landschappen gelden. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarbij 7 van de 11 RL moeten voldoen aan de criteria in het uitvoeringsbesluit én aan de voorwaarden geformuleerd naar aanleiding van de verlenging van de erkenning (zie bovenstaande tabel). De Minaraad hoopt dat de situatie recht getrokken is tegen het einde van dit jaar, zodat alle regionale landschappen op een gelijkaardige wijze hun werkingsverslag voor het jaar 2008 kunnen opstellen.

[5] De zeven regionale landschappen rapporteren niet herkenbaar en afzonderlijk in de werkingsverslagen over de bijkomende voorwaarden. Zeven regionale landschappen zijn sinds eind maart 2006 op de hoogte van de bijkomende voorwaarden die verbonden werden aan de verlenging van hun definitieve erkenning. De desbetreffende regionale landschappen hebben hier echter bij de uitwerking van de jaarverslagen geen rekening mee gehouden. De Minaraad vindt in de werkingsverslagen geen afzonderlijke en duidelijk herkenbare informatie terug over deze nieuwe criteria in de werkingsverslagen. Enkel het Regionale Landschap Noord-Hageland heeft zich de moeite getroost om via een leeswijzer een beperkte aanzet te geven. Aangezien de Minaraad onvoldoende zicht heeft op de informatie met betrekking tot de bijkomende criteria, moet de Raad vaststellen dat de regionale landschappen in dit opzicht niet voldoen aan de bijkomende verplichtingen, zoals geformuleerd in de ministeriële besluiten. De regionale landschappen die niet minstens ten dele (rekening houdend met de late betekening van het besluit) aan deze criteria voldoen, worden door de Raad negatief beoordeeld. In afwachting van een nieuw besluit zoals aangekondigd (zie hoger) zijn de bijkomende criteria ingevoerd voor de hernieuwing van de erkenningen.

Hieronder bespreekt de Minaraad de werking van de regionale landschappen, op basis van de hem toegeleverde werkingsverslagen en de evaluatieverslagen van het ANB.

II. Werking regionale landschappen

- [6] **RL West-Vlaamse Heuvels.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst West-Vlaanderen, over de werking van het RLWH is uiterst positief over de hele lijn (rechtspersoonlijkheid, geografische entiteit, voordracht, Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, verplichte activiteiten, boekhouding). Het ANB besluit dat *“het RLWH een aanzienlijke bijdrage heeft geleverd aan het natuurbehoud, de landschapszorg, het streekeigen karakter, de natuureducatie en het recreatief medegebruik in zijn werkingsgebied”* en dat *“het RLWH in 2006 er is in geslaagd met vele doelgroepen samen te werken en activiteiten uit te voeren in de geest van het Natuurdecreet”*.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld zijn onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLWH. De Raad stelt allereerst vast dat het jaarverslag 2006 van het RLWH niet specifiek ingaat op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). Ook het evaluatieverslag gaat hier niet verder op in.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, stelt de Raad vast dat het werkingsverslag 2006 van het RLWH hier niet op ingaat. Aldus blijft het voor de Raad moeilijk om zicht te krijgen op de activiteiten die het RLWH uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden).

Ook omtrent de vraag naar de aandacht die het RLWH besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten, vindt de Raad nagenoeg niets terug in het werkingsverslag van het RLWH. De Raad wenst het belang van nazorg en evaluatie van de geplande projecten sterk te benadrukken. De Raad stelt hieromtrent vast dat het evaluatieverslag van het ANB meldt dat *“de vermelding van de geplande activiteiten het de buitendienst West-Vlaanderen toelaat om eventueel een activiteit bij te sturen”*. Voor de Raad is het evenwel onduidelijk in hoeverre deze bijsturing door het ANB ook effectief is gebeurd. Het zou waardevol zijn meer inzicht te krijgen in de mate (en de wijze) van bijsturing door de buitendienst van het ANB.

Tenslotte vindt de Raad in het werkingsverslag van het RLWH ook niets terug omtrent de vraag naar rapportering over de professionalisering van haar organisatie, zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer.

De Raad verwacht dat het RLWH in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden.

Ondanks het overwegend positief advies van het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLWH

van 27 maart 2006.

- [7] **RL Houtland.** De Minaraad bracht op 22 november 2005 advies uit over de definitieve erkenning van het RL Houtland. Op basis van een grondige analyse van de erkenningscriteria adviseerde de Minaraad positief ten aanzien van de definitieve erkenning van het RL Houtland. Op 31 januari 2006 werd het RLH definitief erkend. De erkenning gaat met terugwerkende kracht in vanaf 1 oktober 2005 en geldt voor een periode van zes jaar. Het ministerieel besluit formuleert in artikelen 2 en 3 voorwaarden aan de definitieve erkenning. Deze voorwaarden hebben onder meer betrekking op de verruimde werking van het regionaal landschap. Er wordt gesteld dat alle activiteiten van het regionaal landschap inpasbaar moeten zijn binnen het uitvoeringsbesluit van '98. Activiteiten die dit niet zijn, moeten ofwel worden aangepast aan de initiële taakstelling van een regionaal landschap ofwel worden stopgezet. Uiteindelijk stemde de minister ermee in dat het RLH voldoet aan de voorwaarden voor definitieve erkenning, indien het uitvoeringsbesluit van '98 de basis blijft voor de werking van het RLH – ook voor de activiteiten die uitgaan van een ruimere taakstelling – en dat het RLH geen opdrachten zal uitvoeren die ten koste zijn van het natuurbehoud of onverenigbaar zijn met het uitvoeringsbesluit.⁷

De Minaraad stelt vast dat het ministeriële besluit voor de definitieve erkenning van het RLH geen bijkomende voorwaarden vastlegt, zoals wel het geval is bij de zeven besluiten tot verlenging van de definitieve erkenning (zie [2], [3] en [4]).

Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst West-Vlaanderen, over de werking van het RLH is positief over de hele lijn (rechtspersoonlijkheid, geografische entiteit, voordracht, Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, verplichte activiteiten, boekhouding). Het ANB besluit dat *“het RLH in 2006 opgetreden is als een waardevol overlegplatform tussen het Vlaamse gewest, de provincie, de gemeenten, het basisonderwijs, de milieu- en natuurverenigingen, en de landbouworganisaties, de toeristische sector en de wildbeheereenheden”* en dat *“het RLH in 2006 ruimschoots voldoet aan de vereiste criteria”*.

Het is voor de Raad moeilijk om een duidelijk zicht te krijgen op de activiteiten die het RLH uitvoert in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden).

⁷ Artikel 2 luidt als volgt: *“Binnen de drie maanden na ontvangst van onderhavig besluit bezorgt het Regionaal Landschap Houtland een verklaring ondertekend door ... waarin het regionaal landschap bevestigt dat zij uitsluitend activiteiten uitvoert die kaderen binnen het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regelen voor de voorlopige en definitieve erkenning van regionale landschappen en die als doel hebben de bevordering van het draagvlak voor natuur. De activiteiten die niet inpasbaar zijn binnen de taakstelling opgelegd in het voormeld besluit zullen ofwel worden aangepast aan de initiële taakstelling van een regionaal landschap ofwel worden stopgezet.”* Het RLH wees er echter op dat activiteiten die kaderen in de ‘ruimere werking’ van het RLH ook een bijdrage aan natuur kunnen leveren en formuleerde een standpunt in antwoord op artikel 2. De minister aanvaardde dit standpunt.

Ook stelt de Raad vast dat het evaluatieverslag van het ANB meldt dat “*de vermelding van de geplande activiteiten het de buitendienst West-Vlaanderen toelaat om eventueel een activiteit bij te sturen*”. Voor de Raad is het evenwel onduidelijk in hoeverre deze bijsturing door het ANB ook effectief is gebeurd. Het zou waardevol zijn meer inzicht te krijgen in de mate (en de wijze) van bijsturing door de buitendienst van het ANB.

De Raad adviseert positief ten aanzien van de werking van het RLH in 2006, op basis van de criteria uit het uitvoeringsbesluit van '98, op voorwaarde dat rekening gehouden wordt met de geformuleerde opmerkingen.

- [8] RL Meetjesland.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Oost-Vlaanderen, over de werking van het RLM gaat in op de verschillende erkenningscriteria (rechtspersoonlijkheid, geografische entiteit, voordracht, Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, verplichte activiteiten, boekhouding). Het ANB besluit dat “*de werking van het RLM als positief kan worden beschouwd, met een aantal aandachtspunten en vragen naar bijsturing*”. Zo vraagt het ANB onder meer dat voor de domeinen ‘recreatief medegebruik, natuurrecreatie en natuureducatie’ meer de focus wordt gelegd op de meerwaarde voor natuur. Tevens vraagt het ANB meer herkenbaarheid en profilering van de eigen organisatie (zowel naar vorm als inhoud) bij publieksactiviteiten en publicaties.

De Raad wijst er allereerst op dat ze geen zicht heeft op een ministerieel besluit tot verlenging van de definitieve erkenning van het RLM. Het werkingsverslag van het RLM (pag.1) vermeldt dat het regionaal landschap “*tot op heden (17 februari 2007) nog geen ministerieel besluit ontvangen heeft met daarin een officieel antwoord*”. De Raad stelt wel vast dat de minister schriftelijk instemt met de her-erkenning voor de komende zes jaar van het RLM en tevens instemt met de uitbreiding van het RLM. Deze brief maakt echter geen melding van bijkomende voorwaarden, gekoppeld aan de verlenging. Hieruit moet de Raad besluiten dat de voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van de definitieve erkenning van de andere regionale landschappen, niet opgelegd zijn het RLM (zie ook [2]). De Raad vraagt zich af waarom bij de her-erkenning van het RLM een uitzondering werd gemaakt.

De Raad stelt vast dat hij zich, op basis van het werkingsverslag 2006 van het RLM, geen beeld kan vormen van de activiteiten die het RLM specifiek uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB. Wat betreft de boekhouding onderschrijft de Raad de vraag van het ANB om nog meer duidelijkheid te creëren over de bestedingen van de subsidies verstrekt door het ANB.

Ook wat betreft andere criteria van het uitvoeringsbesluit stelt de Raad onduidelijkheden vast. Dit geldt bijvoorbeeld voor de landschapskrant. De vroegere landschapskrant werd stopgezet en ondergebracht in een nieuwe publicatie ‘M'n vlakke land’. Dit betreft een publicatie in samenwerking met andere regionale organisaties waardoor de herkenbaarheid van het RLM verloren is gegaan. Tevens onderschrijft de Raad de vraag van het ANB naar het creëren van een duidelijker meerwaarde voor natuur bij de diverse acties inzake natuureducatie en inzake natuurrecreatie en recreatief medegebruik.

Tenslotte heeft de Raad bedenkingen bij het project 'regionale visieontwikkeling', zoals beschreven onder hoofdstuk 18 van het jaarverslag. De Raad ondersteunt de rol die het RLM hier wenst te vervullen inzake sensibilisering en informatieverstrekking over de bestaande visies voor de regio. De nadruk dient evenwel te liggen op sensibilisering en niet op standpuntbepaling en visievorming. Bovendien dient het RLM zijn taak inzake sensibilisering af te stemmen met de talrijke bestaande communicatiekanalen. De Raad vraagt met aandrang dat het RLM in deze overlegfora in eerste instantie optreedt als instrument voor het natuurbehoud.

De Minaraad wijst erop dat hij in het verleden zelden een positief advies gaf over de werking van het RLM. De Raad drong meermaals aan op een grondige evaluatie van de werking van het regionaal landschap en formuleerde negatieve adviezen, onder meer op basis van de gebrekkige boekhouding en de onduidelijke finaliteit van tal van activiteiten. De Raad stelt in voorliggend werkingsverslag en in het evaluatieverslag van het ANB nog steeds gelijkaardige bedenkingen vast met betrekking tot de boekhouding, de focus op meerwaarde voor natuur en de herkenbaarheid en profilering van het RLM.

De Raad heeft bij herhaling ernstig voorbehoud gemaakt bij de werking van het RLM. Uit het jaarverslag en het advies van het ANB blijkt dat er nog te weinig werk gemaakt werd van een ernstige bijsturing. De Raad wenst de aandachtspunten van de administratie nogmaals kracht bij te zetten en pleit er uitdrukkelijk voor om bij de werkvelden natuureducatie, natuurrecreatie en recreatief medegebruik het accent sterker te leggen op de meerwaarde voor natuur. De Raad betreurt het dan ook dat het RLM nog steeds geen rekening hield met deze aanbevelingen, die ook al in het advies van 6 juli 2006 werden geformuleerd. De Raad adviseert negatief tenzij de gevraagde bijsturing alsnog gebeurt.

- [9] **RL Vlaamse Ardennen.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Oost-Vlaanderen, over de werking van het RLVA gaat in op de verschillende erkenningscriteria (rechtspersoonlijkheid, geografische entiteit, voordracht, Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, verplichte activiteiten, boekhouding). Het ANB beoordeelt de werking van het RLVA als positief.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLVA. De Raad stelt allereerst vast dat het jaarverslag 2006 van het RLVA niet specifiek ingaat op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). Ook het evaluatieverslag gaat hier niet verder op in.

De Raad herhaalt het belang van een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur. Het werkingsverslag gaat hier echter niet specifiek op in. Aldus blijft het moeilijk om zicht te krijgen op de activiteiten die het RLVA uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten. De Raad sluit zich aan bij de conclusie in het evaluatieverslag van het ANB, die meldt dat *"het nog steeds zo is dat de subsidie van het ANB vevat zit in de sokkelstructuur van het RLVA waardoor*

bij de acties de subsidieverlener niet herkenbaar is en weinig sturing kan geven”.

Ook omtrent de vraag naar aandacht voor de nazorg van uitgevoerde projecten en de impact op natuur vindt de Raad geen afzonderlijke informatie terug in het werkingsverslag. Er is ook geen afzonderlijke rapportering opgenomen in het werkingsverslag over de professionalisering van de organisatie, noch op het vlak van personeelsbeleid, noch op het vlak van administratief en financieel beheer.

De Raad verwacht dat het RLVA in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de opgelegde voorwaarden rekening heeft gehouden.

Ondanks de overwegend positieve beoordeling door het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan werd aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende hernieuwing van de definitieve erkenning.

- [10] Het RL Zenne, Zuun en Zoniën.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Vlaams Brabant, over de werking van het RLZZZ is zeer beknopt (1blz.) en gaat niet in op alle erkenningscriteria. Zo wordt bijvoorbeeld geen uitspraak gedaan over de rechtspersoonlijkheid, het werkingsgebied of de samenstelling van de Raad van Bestuur of van de Algemene Vergadering. Het ANB besluit dat *“het RLZZZ op de goede weg zit en vooruitgang boekte in vergelijking met de voorbije jaren. Het RLZZZ voert een goed communicatiebeleid”.*

De Raad kan, uitgaande van het jaarverslag, opmaken dat het RLZZZ diverse waardevolle activiteiten voor draagvlakverbreding heeft opgezet in 2006, zoals bijvoorbeeld de acties inzake soortenbeheer. Voor andere projecten die gericht zijn op beheer van natuurelementen, benadrukt de Raad echter dat hierbij in eerste instantie sensibiliseren en draagvlakverbreding voor natuur moeten vooropstaan. De Raad heeft bedenkingen bij de campagne inzake hagen en houtkanten, waarbij de nadruk zeer sterk lag op de aanplanting van houtkanten op private terreinen. De Raad meent dat veel meer nadruk moet liggen op het sensibiliseren en het betrekken van de burger bij de aanplanting en het beheer van kleine landschapselementen. De Raad wijst op de talrijke financiële instrumenten die hieromtrent op Vlaams niveau zijn uitgewerkt en vraagt een goede afstemming met de werking van het RLZZZ. Tevens is afstemming gewenst met de taak van de bedrijfsplanner.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLZZZ. De Raad stelt allereerst vast dat het jaarverslag 2006 van het RLZZZ niet specifiek ingaat op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). Ook het evaluatieverslag gaat hier niet verder op in.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, stelt de Raad vast dat het werkingsverslag 2006 van het RLZZZ hier niet op ingaat. Aldus blijft het voor de Raad moeilijk

zicht te krijgen op de activiteiten die het RLZZZ uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden).

Ook omtrent de vraag naar de aandacht die het RLZZZ besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten, vindt de Raad nagenoeg niets terug in het werkingsverslag van het RLZZZ. Hier en daar komt het beperkt aan bod (vb. project kleine landschapselementen) maar de Raad vraagt om hier in de toekomst meer aandacht aan te besteden.

Tenslotte vindt de Raad in het werkingsverslag van het RLZZZ ook niets specifiek terug omtrent de vraag naar rapportering over de professionalisering van haar organisatie. Een beperkte paragraaf geeft toelichting bij de jaarlijkse evaluatie van het personeel van het RLZZZ.

De Raad verwacht dat het RLZZZ in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden.

Ondanks de gematigd positieve beoordeling door het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLZZZ.

[11] Het RL Dijleland. Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Vlaams-Brabant, over de werking van het RLD is zeer beknopt (1blz.) en gaat niet in op alle erkenningscriteria. Het ANB besluit dat *“het RLD al jaren een goede werking kent en tegemoet komt aan de vereisten opgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998”*.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLD. De Raad stelt allereerst vast dat het jaarverslag 2006 van het RLD niet specifiek ingaat op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). Ook het evaluatieverslag gaat hier niet verder op in.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, stelt de Raad vast dat het werkingsverslag 2006 van het RLD hier niet op ingaat. Aldus blijft het voor de Raad moeilijk om zicht te krijgen op de activiteiten die het RLD uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden). Onder de opgesomde acties zijn er heel wat die kaderen binnen de landschapsactiviteiten gesubsidieerd door het Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed. Ook het ANB dringt in het evaluatieverslag aan op een opsplitsing van de acties per subsidiërende instantie, ten einde de beoordeling door het ANB te vergemakkelijken. Heel wat acties worden uitgewerkt door de landschaps animator of worden gerealiseerd in functie van projectsubsidies van andere administraties. Het ANB besluit dat om de eigenlijke meerwaarde van het RLD voor natuurbehoud en

draagvlakverbreding te kunnen afwegen tegen de geïnvesteerde middelen, een dergelijke opsplitsing zinvol zou kunnen zijn. Bovendien stelt de Raad vast dat dit een verplichting is in het kader van de verlenging van de erkenning van het RLD.

Ook omtrent de vraag naar de aandacht die het RLD besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten, vindt de Raad nagenoeg niets terug in het werkingsverslag van het RLD. Tenslotte vindt de Raad in het werkingsverslag van het RLD ook niets terug omtrent de vraag naar rapportering over de professionalisering van haar organisatie, zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer.

De Raad verwacht dat het RLD in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden.

Zelfs met de beknopte beoordeling van het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLD van 27 maart 2006.

- [12] Het RL Noord-Hageland.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Vlaams-Brabant, over de werking van het RLNH is zeer beknopt (1blz.) en gaat niet in op alle erkenningscriteria. Het ANB besluit dat *“het RLNH het voortouw neemt op gebied van projectopvolging en nazorg”*.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLNH. Het jaarverslag 2006 van het RLNH gaat niet specifiek in op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). In een bijgevoegde nota (een soort leeswijzer) wordt wel toegelicht waar in het jaarprogramma ingegaan wordt op de verschillende criteria.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die uitgevoerd zijn als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, stelt het RLNH bondig dat dit vervat zit in al hun overlegmomenten met verschillende doelgroepen en in al hun projectacties. De Raad benadrukt dat de vraag naar herkenbare rapportering ingegeven is vanuit de bezorgdheid van de administratie en de adviesraden om een beter zicht te krijgen op de activiteiten die het RLNH uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB. De Raad betreurt dat op deze vraag niet is ingegaan. Het blijft nog steeds zoeken en gissen welke van de opgesomde acties in het jaarverslag specifiek kaderen binnen de basistaakstelling van het regionaal landschap. Opvallend is dat het RLNH - net zoals vele andere regionale landschappen - in zijn jaarverslag wel een herkenbare en volwaardige plaats geeft aan de rapportering van zijn activiteiten in het kader van landschapszorg (gesubsidieerd door het Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed).

Volgens het jaarverslag van het RLNH werkt het regionaal landschap samen met heel wat actoren (gemeentelijke ambtenaren, diverse stuurgroepen, bosgroepen). Veelzeggend is evenwel dat het RLNH hierbij ook de administratie Monumenten en Landschappen vermeldt maar dat er geen melding wordt gemaakt van overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos.

De Raad vindt het positief dat het RLNH aandacht besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten. Tevens is het positief dat het RLNH ingaat op de vraag naar rapportering over de professionalisering van haar organisatie, zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer. Het RLNH deed hiertoe een enquête bij particulieren en aangesloten gemeenten. De Raad stelt evenwel vast dat deze enquête grotendeels gericht is op de uitvoering van uitvoeringsgerichte landschapsactiviteiten (aanleg hagen e.d.).

De Minaraad waardeert de aanzet van het RLNH om tegemoet te komen aan een afzonderlijke rapportering, zoals gevraagd in het ministerieel besluit van maart 2006. Toch kan de Raad niet stellen dat aan de bijkomende criteria voor afzonderlijke rapportage gedegen tegemoet werd gekomen. De Raad verwacht dat het RLNH in de toekomst in haar werkingsverslag nog beter aantoot in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden. Ondanks de overwegend positieve beoordeling door het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLNH van 27 maart 2006.

- [13] **Het RL Groene Corridor.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Vlaams-Brabant, over de werking van het RLGC is zeer beknopt (2 blz.) en gaat niet in op alle erkenningscriteria. Het ANB besloot in eerste instantie dat op basis van het werkingsverslag van het RLGC voor 2006 geen uitsluitel kan gegeven worden of het RLGC voldoet aan de opgelegde criteria. Nadat nadere informatie werd ingewonnen en enkele zaken genuanceerd werden, stelde het ANB vast dat een positieve beoordeling gegeven kan worden.

Het RLGC is voorlopig erkend vanaf 1 januari 2007. De Raad wenst zich in voorliggend advies dan ook niet uit te spreken over de werking van het RLGC voor 2006 aangezien het RLGC in 2006 nog geen (voorlopige) erkenning had (en ook geen subsidies ontving van het ANB).

- [14] **Het RL Haspengouw en Voeren.** Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Limburg, over de werking van het RLHV gaat uitvoerig in op alle erkenningscriteria. Het ANB stelt vast dat het RLHV in 2006 zijn accenten duidelijk heeft verlegd van het zuivere landschappelijk- en landbouwgerelateerde luik naar het meer natuurontwikkeling- en natuurbeschermluik. Deze werking wordt vooral geconcretiseerd door deelname aan en praktische uitwerking van het project 'Gemeenten adopteren Limburgse soorten'. Het ANB verleent in het evaluatieverslag een positief advies voor de werking 2006.

Ook de Minaraad staat positief ten opzichte van het accent op natuurontwikkeling en natuurbescherming. Toch heeft de Raad nog een aantal bedenkingen bij activiteiten die kaderen binnen de verruimde werking van het RLHV. De Raad meent dat de nadruk bij projecten die gericht zijn op natuurbeheer in eerste instantie moet liggen op sensibiliseren en draagvlakverbreding. Bovendien wijst de Raad op de talrijke instrumenten die op Vlaams niveau zijn uitgewerkt en vraagt hij een goede afstemming met de werking van het RLHV. In dit opzicht heeft de Raad bijvoorbeeld bedenkingen bij het project 'Bloemrijke Akkerranden' waarbij beheersovereenkomsten uitgewerkt en aangeboden worden aan landbouwers, in samenwerking met gemeenten, VLM en overige partners. Ook werkte het RLHV een brochure uit met weetjes over beheersovereenkomsten en stelde het een modelcontract voor gemeentelijke beheersovereenkomsten op. De Raad stelt zich de vraag of deze activiteiten binnen de werking van een regionaal landschap passen. Tevens staat de Raad terughoudend ten opzichte van aanplantingen bij particulieren. De Raad plaatst dan ook vraagtekens bij enkele projecten die steun ontvingen uit het Natuurprojectenfonds. Deze bedenking kan ook bij de overige Limburgse regionale landschappen worden gemaakt. Het reglement vereist dat de projectindiener aantoont dat alle andere subsidiekanalen optimaal benut moeten zijn. Het Natuurprojectenfonds kan dan een bijkomende subsidie toekennen. Ook hier dringt de Minaraad aan op een goede afstemming met overige subsidies en stelt de Raad in vraag of dit wel thuis hoort binnen de werking van een regionaal landschap. De bijkomende steun uit het Natuurprojectenfonds moet, volgens het reglement, immers een meerwaarde creëren voor de natuurlijke en landschappelijke onderbouwing van het toeristisch routenetwerk in Limburg.

Algemeen stelt de Raad voor dat het RLHV meer het accent legt op communicatie en sensibilisatie en minder op studie en uitvoering van werken. De bijdrage van het RLHV in het GLE-project 'Schulensbroek' spitst zich bijvoorbeeld sterk toe op studie en uitvoering.

Tot slot stelt de Raad een onduidelijkheid vast met betrekking tot het criterium 'landschapskrant'. Deze landschapskranten, uitgegeven door het RLHV, verwijzen niet naar de financiële steun ontvangen van het ANB. De provincie Limburg en AROHM, afdeling Monumenten en Landschappen worden wel vermeld.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLHV. Het jaarverslag 2006 van het RLHV gaat nergens specifiek in op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). In zijn evaluatieverslag stelt het ANB dat aangezien het RLHV slechts op 27 maart 2006 een verlenging van zijn definitieve erkenning kreeg, het niet mogelijk is voor het regionaal landschap om het verslag 2006 volledig op te maken. De Minaraad kan zich echter niet vinden in deze zienswijze. De Raad wijst erop dat het RLHV ruimschoots de tijd had om met de bijkomende criteria rekening te houden.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die uitgevoerd zijn als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur, stelt de Raad vast dat het werkingsverslag

2006 van het RLHV hier niet op ingaat. Aldus blijft het voor de Raad moeilijk om zicht te krijgen op de activiteiten die het RLHV uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden).

Ook omtrent de vraag naar de aandacht die het RLHV besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten, vindt de Raad nagenoeg niets terug in het werkingsverslag van het RLHV.

Wel vindt de Raad in het werkingsverslag van het RLHV beperkte informatie terug over de professionalisering van haar organisatie, met name een overzicht van de bijgewoende studiedagen en werkbezoeken door het personeel. Door deze informatie wordt slechts gedeeltelijk een aanzet gegeven om tegemoet te komen aan het zesde criterium uit het her-erkenningbesluit. Een rapportering over de professionalisering van haar organisatie zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer, wordt niet als afzonderlijk geheel teruggevonden in het werkingsverslag.

De Raad verwacht dat het RLHV in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden.

Ondanks het overwegend positieve advies van het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLHV van 27 maart 2006.

[15] Het RL Lage Kempen. Het RL Lage Kempen werd op 1 mei 2005 voorlopig erkend voor een periode van drie jaar. Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Limburg, gaat uitvoerig in op alle erkenningscriteria. Het ANB stelt vast dat het RLLK na een aarzelende start in 2005 zich stilaan heeft ontwikkeld als een creatief en productief regionaal landschap. Het ANB geeft een gunstig advies bij de werking van het RLLK in 2006.

In tegenstelling tot vorig jaar is het jaarverslag van het RLLK voor 2006 veel beter uitgewerkt. De basistaken die het RLLK uitvoert in het kader van de basissubsidiëring zijn echter nog steeds niet herkenbaar of apart vermeld. Het is dus niet steeds duidelijk welke taken het RLLK in 2006 heeft uitgevoerd ten overstaan van de basisfinanciering en ten overstaan van andere financieringsbronnen. De Raad hoopt dat het RLLK bij de opmaak van het werkingsverslag voor 2007 rekening zal houden met dit belangrijke aandachtspunt.

Het RLLK beheert – samen met de provincie – een Natuur- en Landschapsfonds. Het ANB beschouwt het Natuur- en Landschapsfonds als een belangrijk instrument voor het creëren van een breed draagvlak voor KLE-zorg. De Minaraad sluit zich hierbij aan, maar wil ten aanzien van de financiering toch een belangrijke kanttekening maken. Het fonds wordt immers enerzijds gespijsd door de verkoop van wandelkaarten en anderzijds door de

dienst Toerisme. De werking van het fonds steunt op het 'visitor payback'-systeem. De Raad is dan ook van mening dat kritisch moet omgegaan worden met projecten aangevraagd door particulieren. Natuurwinst en een duidelijke meerwaarde voor natuurlijke en landschappelijke onderbouw voor wandelaars en fietsers dienen zwaar door te wegen bij de beoordeling van de projecten. Bovendien pleit de Raad voor een goede afstemming tussen de subsidies in het kader van het Natuur- en Landschapsfonds en overige subsidies verleend door andere instanties.

Het jaarverslag besteedt verder veel aandacht aan het project 'Kansen voor de Wijers', een project waarbij het ANB slechts één van de vele partners is, en aan de landschapsactiviteiten voor het Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

Het jaarverslag van het ANB formuleert tal van bemerkingen die grotendeels gericht zijn op een vraag naar meer overleg met het ANB: (1) het uitvoeren van natuurbeheer is niet de hoofddoelstelling van een regionaal landschap, (2) ook bosbeheersmaatregelen en het opstellen van bosbeheerplannen en toegankelijkheidsreglementen vallen onder bevoegdheid van het ANB, (3) vraag naar aftoetsen met het ANB van natuuringrepen tijdens de planfase, (4) vraag naar aftoetsen van activiteiten in natuurinrichtingsproject, (5) vraag naar optimale integratie binnen NME-netwerk, (6) communicatieacties door het RLLK gericht op draagvlakverbreding en doelgroepenbeleid over aspecten die tot de basisopdrachten van het ANB behoren, dienen eerst overlegd te worden met het ANB.

De Minaraad adviseert gunstig ten aanzien van de werking van het RLLK in 2006, mits inachtneming van de vraag tot betere afstemming met het ANB. De Raad herhaalt zijn vraag dat het RLLK in zijn toekomstige werking initieel aandacht blijft besteden aan de basistaken van een regionaal landschap, die kaderen binnen het doelgroepenbeleid van het natuurbehoud.

[16] Het RL Kempen en Maasland. Het evaluatieverslag van het Agentschap voor Natuur en Bos, buitendienst Limburg, over de werking van het RLKM gaat uitvoerig in op alle erkenningscriteria. Het ANB geeft een positief advies voor de werking van het RLKM, mits rekening gehouden wordt met de geformuleerde bemerkingen. Het evaluatieverslag van het ANB vraagt onder meer aandacht voor (1) educatieve taken met betrekking tot 'afvalpreventie' o.a. in het Nationaal Park Hoge Kempen, (2) aanmoedigen én uitvoeren van aanplantingen van houtkanten en dergelijke, (3) overlegorgaan tussen Nationaal Park Hoge Kempen en het ANB.

De Raad verwijst naar de voorwaarden die vermeld staan onder artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLKM. Het jaarverslag 2006 van het RLKM gaat nergens specifiek in op de zes voorwaarden die geformuleerd zijn naar aanleiding van de verlenging van hun definitieve erkenning (zie paragraaf 2 van dit advies). Het evaluatieverslag van het ANB vermeldt de bijkomende voorwaarden, maar gaat er niet verder op in.

Omtrent de vraag naar een herkenbare rapportering van de concrete activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van

draagvlakvorming voor natuur, stelt de Raad vast dat het werkingsverslag 2006 van het RLKM hier niet op ingaat. Aldus blijft het voor de Raad moeilijk zicht te krijgen op de activiteiten die het RLKM uitoefent in het kader van de subsidiëring door het ANB en de andere activiteiten (Vlaamse overheid: landschapsplanner, bedrijfsplanner en andere overheden).

Ook omtrent de vraag naar de aandacht die het RLKM besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten vindt de Raad geen afzonderlijk herkenbare informatie terug in het werkingsverslag van het RLKM. Tenslotte vindt de Raad in het werkingsverslag van het RLKM ook niets terug omtrent de vraag naar rapportering over de professionalisering van haar organisatie, zowel op het vlak van personeelsbeleid als met betrekking tot het administratief en financieel beheer.

Uitgaande van het uitgebreide jaarverslag kan de Raad opmaken dat de ploeg van het RLKM meerdere waardevolle activiteiten opzette waarbij de nadruk zowel lag op natuurrecreatie, natuureducatie, draagvlakverbreding als op initiatieven in functie van natuurbehoud. Mede dankzij de ondersteuning vanuit het RLKM is het Nationaal Park bijvoorbeeld op een succesvolle wijze gelanceerd en in goede banen geleid. De Raad heeft echter ook enkele bedenkingen ten aanzien van de werking van het RLKM. De Raad ondersteunt de rol die het RLKM wenst te vervullen inzake sensibiliseren en informatieverstrekking over de bestaande visies voor de regio bij het project 'ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor de regio Limburgse Kempen en Maasland'. De nadruk dient evenwel te liggen op het sensibiliseren of het samenbrengen van de verschillende actoren, niet op standpuntbepaling en visievorming vanuit het RLKM.

De Raad verwacht dat het RLKM in de toekomst in haar werkingsverslag aantoont in hoeverre het regionaal landschap met de bijkomende opgelegde voorwaarden uit het ministerieel besluit rekening heeft gehouden.

Ondanks de overwegend positieve beoordeling van het ANB kan de Raad niet gunstig adviseren omdat niet voldaan is aan artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RLKM van 27 maart 2006.